MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH GALEA DEBONO

Seduta tat-8 ta' Marzu, 2007

Appell Kriminali Numru. 25/2007

Il-Pulizija
(Spt. N. Grixti)

Vs

Emanuel Caruana

Il-Qorti;

Rat l-akkuza dedotta kontra l-appellat quddiem il-Qorti Magistrati (Malta) bhala Qorti Istruttorja talli f'dawn il-Gżejjer fis-6 ta' Marzu, 2003 għal ħabta tas-1.15 p.m., ġewwa l-Gżira, u matul dawn l-aħħar tlett xhur qabel din id-data, f'bnadi oħra f'Malta, f'ħinijiet differenti –
a. assoċja ruħu ma xi persuna jew persuni oħra f'dawn il-Gżejjer, jew barra minn dawn il-Gżejjer, sabiex ibiegħ jew jittraffika mediċina f'dawn il-Gżejjer kontra d-dispozizzjonijiet tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikolużi

jew ippromuova, ikkostitwixxa jew iffinanzja din l-assoċjazzjoni;

b. fl-istess data, ħin, lok u ċirkostanżi biegħ jew xort'oħra ttraffika fil-pjanta meħuda mill-pjanta cannabis, jew xi preparazzjonijiet li jkollhom bħala bażi din ir-raza;
ċ. fl-istess data, ħin, lok u ċirkostanżi kellu fil-pussess tiegħu r-raza meħuda mill-pjanta cannabis jew xi preparazzjonijiet li jkollhom bħala bażi din ir-raza u dan bi ksur tal-artikolu 8(a) tal-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta, liema droga nstabet f'tali ċirkostanżi li juru li ma kienitx għall-użu esklussiv tiegħu;
d. kiser il-kondizzjoni mogħtija lilu b'sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati ta' Malta (Maġ. Dott. C. Scerri Herrera) tat-30 ta' Ottubru, 2002 liema sentenza saret definittiva u ma tistax tinbidel;
e. fis-6 ta' Marzu, 2003 għal ħabta tas-1.00 p.m. saq vettura, bin-numru tar-reġistrazzjoni HAB 224, tal-marka FIAT 132, ġewwa Rue d'Argens, Gżira mingħajr ma kienet kkoperta b'polza tas-sigurta' dwar ir-riskji ta' terżi persuni;
f. fl-istess data, lok u ħin saq l-imsemmija vettura mingħajr ma kienet liċenzjata mill-Kummissarju tal-Pulizija jew mill-Awtorita' tat-Trasport ta' Malta biex tintuża fit-triq (liċenzja mhux imgedda).

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali tat-22 ta' Jannar, 2007, li biha, wara li rat l-Artikoli 8(a)(b) u 22(1)(f)(2)(b)(i) tal-Kapitolu 101 tal-Ligijiet ta' Malta w l-Artikolu 21 tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta, ma sabitx lill-appellat hati tal-hames u tas-sitta akkuza migjuba kontra tieghu w ghalhekk illiberatu minn tali akkuzi, izda sabitu hati tal-akkuzi l-ohra kollha w peress li l-appellant ikkollabora bi shih mal-Pulizija, l-Qorti kienet tal-fehma li kellhu jibbenefika mill-applikazzjoni tal-artikolu 29 tal-Kapitolu 101 tal-Ligijiet ta' Malta fil-massimu tieghu w ikkundannatu ghal piena ta' tlett (3) xhur prigunerija w ghal hlas ta' multa ta' elfejn lira Maltin (LM2,000).
Rat l-artikolu 22(3A) tal-Kapitolu 101 tal-Ligijiet ta' Malta w ordnat il-konfiska ta' kwalunkwe propjeta' mobbli jew immobbli tal-appellant.

Rat l-Artikolu 533 tal-Kodici Kriminali w ikkundannat lill-appellant ihallas is-somma ta’ tnejn u sittin lira Maltin (LM62) spejjez inkorsi fil-hatra ta’ periti.

Rat ir-rikors tal-appellant Avukat Generali minnu pprezentat fil-31 ta’ Jannar, 2007, li bih talab li din il-Qorti joghgobha tirriforma s-sentenza appellata fis-sens illi tikkonfermaha f’dik il-parti fejn sabet lill-appellat hati tal-ewwel erba’ akkuzi w illiberatu mill-hames u mis-sitt akkuzi, w tirrevokaha f’dik il-parti fejn ikkunndannat lil Emanuel Caruana ghal piena ta’ tlett xhur prigunerija w multa ta’ elfejn lira (LM2000) Maltin, u minflok tinfliggi piena izjed adegwata ghall-gravita’ tal-kaz.

Fliet l-atti kollha processwali.

Rat illi l-aggravju tal-appellant Avukat Generali jikkonsisti filli l-piena erogata mill-Ewwel Qorti ma kienetx wahda adegwata w idonea ghac-cirkostanzi w ghall-gravita’ tal-kaz *de quo*.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellata esebita mill-Prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti;

Semghet it-trattazzjoni;

Ikkonsidrat;

Illi dan hu appell biss mill-kwantita’ tal-piena karcerarja ta’ tlitt xhur prigunerija erogata mill-Ewwel Qorti. Illi l-principju regolatur hu li mhux normali li tigi disturbata d-diskrezzjoni ta’ l-Ewwel Qorti jekk il-piena nflitta tkun tidhol fil-parametri tal-ligi u ma jkun hemm xejn x’jindika li kellha tkun inqas minn dak li tkun fil-fatt. (Ara **“Ir-Repubblika ta’ Malta vs. David Vella”** [14.6.1999] , **“Ir-Repubblika ta’ Malta vs. Eleno sive Lino Bezzina”** [24.4.2003] u ohrajn.) Illi kif kellha okkazzjoni tghid din il-Qorti, dan il-principju japplika ugwalment kemm f’ appelli li jsiru mill-persuna misjuba hatja, kif ukoll f’ appelli intavolati mill-Avukat Generali.

Illi din il-Qorti gja esprimiet il-fehma taghha dwar appelli fuq il-piena intavolati mill-Avukat Generali fis-sentenzi taghha **"Il-Pulizija vs. Guido Whitelaw**" u "**Il-Pulizija vs. Stephen Mallia**" [11.1.2007] u, bhala linja generali, behsiebha tibqa' timxi fuq il-principji enuncjati f' dawk iz-zewg sentenzi, li ser terga ssir riferenza ghalihom hawn taht.

Illi huwa minnu li bl-emendi ghall-Kodici Kriminali li gew introdotti bl-Att III tas-sena 2002, u partikolarment bl-introduzzjoni tal-art. 413 (1) (c), l-Avukat Generali nghata dritt t' appell b' mod generali fil-kazijiet kollha li ma jaqghux taht dawk kontemplati fis-sub sub-inciz (b) tal-artikolu 413(1) u dan ovvjament jinkludi appell dwar il-piena, pero', fil-fehma ta' din il-Qorti, hu ferm odjuz li l-Avukat Generali, b' mod selettiv, jirrikorri lil din il-Qorti biex jiddisturba d-diskrezzjoni tal-Ewwel Qorti w jitlob piena aktar harxa, kif jidher li sar f' dan il-kaz.

Kif gja esprimiet ruha din il-Qorti diversi drabi, fejn il-Prosekuzzjoni quddiem l-Ewwel Qorti, ma tkunx ittrattat dwar il-piena w insistiet ghall-applikazzjoni ta' xi pieni partikolari jew ghall xi doza partikolari ta' piena w minnflok tkun halliet kollox fid-diskrezzjoni tal-Qorti tal-Magistrati, ma hux mistenni li mbaghad, fil-kazijiet li jidhrilha hi, tappella biss fuq il-piena, meta din tkun fil-parametri tal-ligi.

F' dan il-kaz, kif jidher mill-verbal a fol.238 tal-process, gie verbalizzat testwalment hekk:-

"Il-partijiet jaqblu illi l-akkuzi E u F ma jirrizultawx. Dwar l-akkuzi A,B,u C il-partijiet jaqblu illi mehud in konsiderazzjoni l-artikolu 17(h) tal-Kodici Kriminali , l-akkuzi ghandhom jitqiesu komprizi u involuti."

"il-Prosekuzzjoni tinforma lil Qorti illi l-applikazzjoni tal-artikolu 29 tal-Kapitolu 101 tal-ligijiet ta' Malta huma floku (Sic!)

Il-partijiet ittrattaw il-kawza dwar il-piena."

Ma jirrizultax illi f’ dal-kaz il-prosekuzzjoni insistiet ghall-applikazzjoni ta’ xi piena karcerarja minima partikolari izda sahansitra indikat lill-Ewwel Qorti li kien applikabbli l-artikolu 29

Illi peress li l-artikolu 29 jaghmilha possibbli li l-piena kontemplata fl-art. 22(2)(b) (i) tal-Kap. 101, titnaqqas, dwar prigunerija, bi grad jew tnejn u dwar piena pekunjara, b’terz jew bin-nofs, l-piena ta’ tlitt xhur prigunerija erogata mill-Ewwel Qorti zgur kienet entro l-parametri legali skond l-art.31 (1)(b) (xi) (xiii) u bl-inzul ta’ zewg gradi mill-minimu ta’ sitt xhur prigunerija,applikabbli ghar-reati li taghhom l-appellat instab hati.

Ghalhekk mhux il-kaz li l-Ewwel Qorti applikat xi piena jew provvediment li ma setghatx tapplika skond il-ligi.

Il-kwistjoni tibqa’ wahda ta’ revizjoni tad-diskrezzjoni tal-Ewwel Qorti w xejn aktar.

Kif irriteniet din il-Qorti fl-appelli ta’ **Whitelaw** u **Mallia** fuq citati, hija tqis li jekk il-legislatur irid jirrestringi l-uzu, uzu zejjed, jew forsi ukoll abbuz minn dawn il-provvedimenti minnu introdotti fl-ahhar snin, (f’ dal-kaz l-artikolu 29) ghandu mezzi ohra kif jirrimedja s-sitwazzjoni w dana billi jemenda l-ligijiet b’ mod li l-applikazzjoni ta’ dawn it-tip ta’ provvedimenti mill-Qrati tigi cirkoskritta w ma tithalliex fid-diskrezzjoni assoluta tal-Qrati individwali, ghax dan qed iservi biex jaghti lok ghall-applikazzjoni ta’ gustizzja priva minn kull xorta ta’ uniformita’ u certezza u li tiddependi biss mill-fehma soggettiva tal-gudikant individwali.

Kieku l-Avukat Generali kellu jitlob li din il-Qorti tirrivedi kull kaz fejn il-piena jew provvedimenti applikati applikati mill-Qrati tal-Magistrati jkunu miti, jkollu jirrikorri ghal ruxxmata ta’ appelli fis-sena. Sakemm dan ma jsirx, kull appell simili li ma jkunx bazat fuq xi zball legali li jkun ittiehed mill-Ewwel Qorti, ikun wiehed selettiv, sporadiku w “*at random*” u, fil-fehma ta’ din il-Qorti, ma jghinx fl-ahjar amministrazzjoni tal-gustizzja.

Li jrid u hemm bzonn isir *“de lege condenda”* hu li l-ligi tirrestringi l-paramentri vastissimi tal-pieni applikabbli fil-Kodici Kriminali w fid-diversi ligijiet specjali li jgibu maghhom sanzjoni penali ghall-parametri aktar specifici w identifikabbli w li tigi formulata “*sentencing policy*” li tkun tirrispondi ghaz-zieda fil-kriminalita’ w l-aspetti godda li qed tiehu fiz-zminijiet tal-lum.

Sakemm dan isir, jekk isir, bhala linja generali, din il-Qorti ser tezercita’ l-poteri taghha ta’ revizjoni tal-pieni erogati mill-Ewwel Qorti, fuq appelli tal-prosekuzzjoni min decizjonijiet tal-Qrati tal-Magistrati, biss fil-kazijiet fejn ikun hemm applikazzjoni hazina tal-ligi, bhal fil-kaz fejn ikunu nghataw pieni inqas minn dawk minimi specifikati fil-ligi meta ma jkunux jikkonnkorru l-elementi necessarji ghall-applikazzjoni tal-artikolu 21 tal-Kodici Kriminali, u ghal kazijiet fejn, minkejja li l-Prosekuzzjoni tkun insistiet u vverbalizzat li qed tinsisti ghall-applikazzjoni ta’ certa piena, l-Ewwel Qorti tiddeciedi xort’ ohra. F’ dan l-ahhar kaz, din l-insistenza ghandha preferibbilment tkun tirrizulta minn talba verbalizzata qabel ma l-kawza tithalla ghas-sentenza.

Fejn dan ma jkunx irrizulta li sar, u/jew fejn il-prosekuzzjoni tkun irrimettiet ruha dwar il-piena, din il-Qorti – bhala linja generali - ma tiddisturbax id-diskrezzjoni ta’ l-Ewwel Qorti dwar il-piena, jekk din tkun wahda li tirrijentra fil-parametri tal-ligi , anki jekk f’ xi kazijiet din il-Qorti tkun thoss li d-doza tal-piena tkun miti.

Ghal dawn il-motivi din il-Qorti qed tichad l-appell tal-Avukat Generali w tikkonferma s-sentenza tal-Ewwel Qorti fl-intier taghha.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------